

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO.410.028.03.2017
P/17/043

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/043 – Usługi opiekuńcze świadczone osobom starszym w miejscu zamieszkania
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Piotr Kręt, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie nr LPO/166/2017 z dnia 10 października 2017 r. (dowód: akta kontroli str.1-2)
Jednostka kontrolowana	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu, ul. Obywatelska 4, 62-800 Kalisz (dalej: MOPS lub Ośrodek)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Eugenia Jahura, Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu (dalej: Dyrektor) od dnia 1 kwietnia 1990 r. (dowód: akta kontroli str. 5)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu, w latach 2015-2017 (I półrocze), właściwie realizował zadania związane ze świadczeniem usług opiekuńczych osobom starszym w miejscu ich zamieszkania. Stwierdzona nieprawidłowość pozostawała bez wpływu na zakres oraz standard tych usług.

Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania świadczone były przez podmioty zewnętrzne, które w trybie otwartego konkursu ofert wybierał Prezydent Miasta Kalisza i powierzał im wykonywanie tego zadania. MOPS właściwie nadzorował składanie przez te podmioty sprawozdań oraz przeprowadzał kontrole w miejscu zamieszkania podopiecznych, które dotyczyły przede wszystkim jakości i rzetelności wykonywania usług opiekuńczych świadczonych osobom starszym przez inne osoby w miejscu zamieszkania. Podmioty realizujące usługi opiekuńcze terminowo rozliczały się z otrzymanej z budżetu Miasta Kalisza dotacji na realizację usług opiekuńczych, dokonując zwrotu niewykorzystanych środków finansowych i przedkładając sprawozdania końcowe z wykonania zadania. W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Kalisza na lata 2016-2025 sporządzonej przez MOPS zostały ujęte wszystkie elementy wymienione w art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej². Na podkreślenie zasługuje fakt, że ani do MOPS ani do Prezydenta Miasta Kalisza nie wpłynęły skargi osób korzystających z tej formy pomocy.

Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła nieprzeprowadzenia w czterech przypadkach wywiadów środowiskowych, o których mowa w § 7 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego³, w sytuacji opisanej w art. 103 ustawy o pomocy społecznej.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę o dodatkowe objaśnienie.

² Dz. U. z 2017 r., poz. 1769, ze zm.,

³ Dz. U. z 2017 r. poz. 1788

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Monitorowanie i analizowanie potrzeb osób starszych w zakresie dostępu do usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania

Opis stanu faktycznego

1.1. Uchwałą nr LI/702/2010 Rady Miejskiej w Kaliszu w dniu 24 czerwca 2010 r. został nadany statut MOPS w Kaliszu. W związku z wieloma zmianami w powszechnie obowiązujących przepisach prawa statut ten był wielokrotnie aktualizowany⁴. W statucie MOPS w § 3, w rozdziale II zapisano cele i zadania Ośrodka m.in.:

- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania,
- koordynowanie opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie opłat za pobyt mieszkańca miasta w tym domu,
- kierowanie do ośrodków wsparcia o zasięgu lokalnym, a także do mieszkań chronionych i ośrodka interwencji kryzysowej,
- współpraca w zakresie pomocy społecznej z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, i innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

(dowód: akta kontroli str. 415-421)

Regulamin organizacyjny MOPS został przyjęty w dniu 14 sierpnia 2012 r. zarządzeniem nr 30/2012 Dyrektora MOPS w Kaliszu oraz w dniu 21 sierpnia 2012 r. i zatwierdzony zarządzeniem nr 401/2012 Prezydenta Miasta Kalisza⁵. Nakłada on szereg zadań z zakresu pomocy osobom starszym, poszczególnym komórkom organizacyjnym Ośrodka w szczególności:

- przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych w miejscu zamieszkania osób i rodzin ubiegających się o pomoc,
- ustalanie indywidualnych planów pomocy i działań na rzecz osób i rodzin,
- współpracę w zakresie pomocy społecznej z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołami Katolickimi, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi,
- udzielanie osobom zgłaszającym się pełnej informacji o przysługujących im świadczeniach i dostępnych formach pomocy,
- kierowanie do domów pomocy społecznej osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogących samodzielnie funkcjonować oraz ponoszenie odpłatności za ten pobyt,
- kierowanie do ośrodków wsparcia o zasięgu lokalnym, a także do mieszkań chronionych.

(dowód: akta kontroli str. 367-396)

MOPS nie zatrudniał bezpośrednio pracowników wykonujących usługi opiekuńcze. Usługi te świadczone były przez organizacje pozarządowe. W Ośrodku zadania związane z udzielaniem informacji, wydawaniem decyzji administracyjnych, rozliczaniem na podstawie kart pracy wykonanych usług opiekuńczych, analizą

⁴ Aktualizowany w dniu 2 lutego 2012 r. Uchwałą nr XIX/230/2012, w dniu 29 marca 2012 r. Uchwałą nr XXII/283/2012, w dniu 12 lutego 2015 r. Uchwałą nr VII/44/2015, w dniu 23 lutego 2017 r. Uchwałą nr XXXIV/439/2017

⁵ Zmieniony w dniu 23 grudnia 2016 r. zarządzeniem nr 30/2016 Dyrektora MOPS i zarządzeniem nr 760/2016 Prezydenta Miasta Kalisza, w dniu 22 sierpnia 2017 r. zarządzeniem nr 28/2017 Dyrektora MOPS i zarządzeniem 522/2017 Prezydenta Miasta Kalisza.

wymiaru przyznanej pomocy w formie usług opiekuńczych, prowadzeniem dokumentacji dotyczącej osób ubiegających się o pobyt w Domu Pomocy Społecznej oraz organizowaniem grup wsparcia dla osób starszych i osób niepełnosprawnych realizowane były przez 51 pracowników, z czego 39 pracowników socjalnych w zakresie swoich obowiązków miało zapisane czynności związane z przeprowadzaniem wywiadów środowiskowych w miejscu zamieszkania osoby wymagającej pomocy, opracowanie diagnoz socjalnych i ustalenie indywidualnych planów pomocy. Do organizacji zadań na rzecz osób starszych włączają się także pracownicy socjalni i psycholodzy jako nieformalna grupa wsparcia.

(dowód: akta kontroli str. 19-33, 43)

W latach 2015-2017 (I półrocze), 16 pracowników MOPS brało udział w szkoleniach i seminariach, podnosząc kwalifikacje w zakresie problematyki starości i pracy z osobą starszą. Przedmiotowe szkolenia, seminaria czy warsztaty dotyczyły m.in.:

- problematyki starości i pracy z osobą starszą w ramach specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny,
- określeniu potrzeb seniorów i tworzenie pomysłów na innowacyjne społeczeństwo w obszarze usług opiekuńczych w Kaliskim Inkubatorze Przedsiębiorczości,
- niesienia pomocy osobom niesamodzielnym w ramach programu „Bezpieczna starość”.

(dowód: akta kontroli str. 41-82)

1.2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu dokonał rozpoznania liczby osób starszych zamieszkujących na terenie miasta Kalisza w corocznie sporządzonej ocenie zasobów pomocy społecznej, sprawozdaniach z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Kalisza przyjętej na lata 2016-2025⁶ (dalej: Strategia). Ocena zasobów pomocy społecznej zawierała dane liczbowe, między innymi o sytuacji demograficznej i społecznej, dane o osobach korzystających z pomocy i wsparcia, o zasobach instytucjonalnych pomocy i wsparcia w Kaliszu. Dokument ten pozwala ocenić kształtowanie się ogólnych tendencji problemów społecznych i potrzeb finansowych w tym zakresie.

Z analiz danych w tych dokumentach wynika, że co roku wzrasta liczba osób starszych zamieszkałych w Kaliszu, w tym również liczba osób starszych wymagających opieki (w tym usług opiekuńczych). Na bieżąco rozpoznawana była sytuacja osób starszych zgłaszających się o pomoc lub zgłaszanych przez inne osoby bądź instytucje ze środowiska lokalnego. Ponadto pracownicy socjalni wykonujący pracę w terenie, monitorowali sytuację osób starszych zamieszkałych w ich rejonach opiekuńczych. Potrzeby tych osób były rozpoznawane indywidualnie podczas przeprowadzanych wywiadów środowiskowych.

Z ww. dokumentów nie wynika jaki jest odsetek osób starszych, które w najbliższym czasie będą potrzebować wsparcia z uwagi na bardzo szybko zmieniającą się sytuację zdrowotną osób starszych. Natomiast wynika z nich, że starzenie się populacji tych osób jest zjawiskiem powszechnym i nieodwracalnym.

(dowód: akta kontroli str. 19-33)

1.3. Z analizy sytuacji demograficznej i problematyki osób starszych przedstawionej w Strategii wynika, że w latach 2012-2014 odnotowano ogólny spadek liczby ludności Kalisza oraz brak przyrostu naturalnego. W diagnozie (punkt 3.1. Strategii) zapisano, że spadek liczby ludności odnotowano wśród osób w wieku produkcyjnym, natomiast wzrost liczby ludności odnotowano wśród osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym. Świadczy to m.in. o postępującym starzeniu się społeczeństwa. W perspektywie prognoz demograficznych liczba osób w wieku

⁶ Załącznik do Uchwały nr XXI/265/2016 z dnia 31 marca 2016 r.

senioralnym będzie systematycznie wzrastała. Strategia wskazuje, że należy podejmować działania zarówno w obszarze opieki jak i aktywizacji osób w wieku senioralnym. W zakresie opieki decydujące o możliwości jak najdłuższego przebywania w dotychczasowym środowisku są rozwinięte usługi opiekuńcze, sieć ośrodków wsparcia dziennego oraz dostosowana do potrzeb mieszkańców infrastruktura ochrony zdrowia. Mając na uwadze wzrost liczby osób starszych w najbliższych latach w Strategii zapisano, że należy zadbać o rozwój liczby miejsc całodobowego pobytu, w tym sieci placówek rodzinnych, stwarzających osobom starszym najdogodniejsze warunki pobytu. W obszarze aktywizacji Strategia wskazała, że należy zadbać o zwiększenie dostępu do usług społecznych, np. placówek edukacyjnych, kulturalnych i rekreacyjno-sportowych.

W Strategii w dziale Struktura populacji osób starszych podano, że ogólna liczba ludności w wieku emerytalnym w Polsce wzrośnie z około 7 mln. W 2013 r. do blisko 10 mln. w roku 2015 r. Podstawową zasadą przyjętą w pomocy społecznej na rzecz osób w starszym wieku wskazaną w tym dziale było pozostawienie ich w dotychczasowym środowisku zamieszkania tak długo, jak to jest możliwe. Zasada ta ma na celu zapewnienie im możliwości jak najdłuższego, samodzielnego funkcjonowania we własnym domu i środowisku rodzinnym oraz utrzymanie sprawności dającej podstawę do niezależnego, aktywnego życia. Jest to zatem kategoria osób, która winna stać się przedmiotem szczególnej społecznej troski i wdrażania takich programów szeroko rozumianej pomocy społecznej, które nie tylko umożliwiają osobom starszym godne życie, ale będą sprzyjać ich integracji ze środowiskiem i w pełni twórczemu wykorzystaniu ciągle przedłużającej się fazy „jesieni życia”. Takie działania według Strategii pozwolą na uczestnictwo osób starszych w życiu społecznym, kulturalnym, przeciwdziałając ich wykluczeniu. Należy podjąć wszelkie kroki aby wspomagać tą najstarszą i niejednokrotnie osłabioną grupę społeczną.

(dowód: akta kontroli str. 733-830)

Dyrektor MOPS wyjaśniła, że Strategia jest jednym z ważniejszych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej. Dokument ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk) występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Strategia jest zgodna i wpisuje się w zewnętrzne plany i koncepcje rozwoju określone w dokumentach strategicznych wyższego rzędu tzn. strategiach i planach definiujących kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego Polski i jej regionów, przy jednoczesnym uwzględnieniu wszystkich dokumentów strategicznych stworzonych dla Miasta Kalisza.

W zakresie prognozowanych zmian negatywnych zjawisk społecznych określają to cele ogólne oraz cele szczegółowe dokumentu Strategii. Podsumowaniem każdego celu ogólnego oraz celów szczegółowych jest zakładana prognoza zmian w wyszczególnionych obszarach: problemów społecznych, infrastruktury sektora publicznego i usług socjalnych, problemów zdrowotnych i zdrowia publicznego, demografii i struktury społecznej oraz zawiera formy współfinansowania zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych finansów sektora publicznego. W podsumowaniu tabelarycznym w dziale pn. „Wspieranie działań zapobiegających wykluczeniu społecznemu osób starszych. Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie praw i uprawnień osób starszych” w prognozie Strategii wskazano: „Edukację społeczną w zakresie potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.” oraz „Upowszechnienie informacji o prawach i uprawnieniach osób starszych oraz dostępnych formach pomocy za pośrednictwem Internetu i lokalnych mediów”.

(dowód: akta kontroli str. 41-47)

Strategia została opracowana przez zespół powołany Zarządzeniem nr 239/2015 Prezydenta Miasta Kalisza z 10 czerwca 2015 r., w którego składzie działała grupa

sterująca reprezentowana przez kierownictwo MOPS i 9 pracowników MOPS oraz grupa konsultacyjno-doradcza, do której zostały zaproszone osoby, reprezentujące różnorodne instytucje m.in. Urząd Miasta w Kaliszu, Komendę Miejską Policji, Komendę Straży Miejskiej, Biuro Świadczeń Rodzinnych, Domów Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Do zadań grupy sterującej należało w szczególności: przeprowadzenie diagnozy i identyfikacja problemów społecznych; wypracowanie głównych założeń strategicznych; analiza i synteza założeń strategicznych; udział w konsultacjach społecznych nad przygotowanym projektem strategii; przygotowanie dokumentu Strategii.

Do zadań grupy konsultacyjno-doradczej należał w szczególności: udział w pracach grupy sterującej, w zależności od potrzeb zgłaszanych przez jej członków oraz konsultowanie materiałów powstałych w toku prac nad przygotowaniem dokumentu strategii i zgłaszanie do nich merytorycznych wniosków.

(akta kontroli, str. 724-726)

Projekt Strategii został poddany konsultacjom społecznym w okresie od 1 do 21 grudnia 2015 r. Osobami uprawnionymi do udziału w konsultacjach byli mieszkańcy Kalisza. Formami tych konsultacji były spotkania otwarte, zbieranie opinii i uwag drogą elektroniczną.

(akta kontroli, str. 727-730)

1.4. Dyrektor MOPS przedstawiła Radzie Miejskiej⁷ sprawozdanie z działalności MOPS w 2015 r. i w 2016 r. oraz informacje o potrzebach w zakresie realizowanych zadań w 2016 r. i 2017 r., a Radni je przyjęli. MOPS nie zgłaszał Radzie potrzeb związanych ze świadczeniem usług opiekuńczych osobom starszym w miejscu zamieszkania.

Sprawozdania z działalności i informacje o potrzebach rozpatrywane były na posiedzeniu wspólnym Komisji Rodziny, Zdrowia i Polityki Społecznej oraz Komisji Budżetu i Finansów Rady Miejskiej Kalisza.

(dowód: akta kontroli str. 143-159)

W ocenie zasobów pomocy społecznej zarówno za rok 2015 jak i 2016 znalazły się elementy wymagane art. 16a ust 2 i 3 ustawy o pomocy społecznej, m.in.:

- dane o sytuacji demograficznej i społecznej,
- dane o korzystających z pomocy i wsparcia,
- ocena zasobów instytucjonalnych pomocy i wsparcia,
- ocena kadry jednostki organizacyjnej pomocy społecznej,
- środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego,
- prognozowana współpraca z organizacjami pozarządowymi,
- opis wskaźników oceny zasobów pomocy społecznej,
- wskazanie powodów przyznawania pomocy.

We wnioskach z oceny zasobów pomocy społecznej zapisano, że Miasto Kalisz ma w stopniu dobrym rozwiniętą bazę instytucji działających w obszarze pomocy społecznej, m.in.: Dom Pomocy Społecznej, Dzienny Dom Pomocy Społecznej, Świetlice socjoterapeutyczne i przyszkolne oraz Klub Integracji Społecznej.

(dowód: akta kontroli str. 252-366)

1.5. Jak wynika z informacji Wiceprezydent Miasta Kalisza⁸, Urząd nie opracował odrębnych programów osłonowych pomocy społecznej w oparciu o ocenę zasobów pomocy społecznej w latach 2015-2017.

(dowód: akta kontroli str. 83)

⁷ Na sesjach Rady odpowiednio w dniu: 28 kwietnia 2016 r. i 27 kwietnia 2017 r.

⁸ Uzyskanej w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli

Miasto natomiast dofinansowywało zakupy towarów i usług, organizację imprez okolicznościowych z okazji „Dnia Inwalidy”, „Dnia Seniora”, spotkania organizacji senioralnych, wyjazdy przedstawicieli seniorów na konferencje. Ponadto dla seniorów zostały przygotowane od 2016 r. tzw. „pudełka życia⁹”, od października 2017 roku wprowadzono biuletyn „Super Senior¹⁰” oraz uruchomiono gimnastykę dla seniorów.

(dowód: akta kontroli str. 34-40)

1.6. W MOPS w ramach realizowanych procedur kontroli zarządczej, zarządzeniem Dyrektora nr 11/2010 z dnia 4 maja 2010 r. w sprawie wprowadzenia procedur kontroli zarządczej zmienionego zarządzeniem nr 24/2016 z dnia 18 listopada 2016 r. zostały wprowadzone zasady identyfikowania i monitorowania możliwości zaspokajania potrzeb osób starszych w formie usług opiekuńczych i uzyskania miejsca w domu pomocy społecznej poprzez kontrolowanie wydatków na tę formę pomocy w stosunku do potrzeb i posiadanego planu. W razie konieczności podejmowane są stosowne działania mające na celu zabezpieczenie osobom potrzebującym tej pomocy. Ponadto § 2 zarządzenia zapisano, że misją MOPS jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Osoby zarządzające i pracownicy powinny przestrzegać wartości etycznych, dając dobry przykład codziennym postępowaniem i podejmowanymi decyzjami traktując pracę w MOPS jako służbę publiczną, której nadrzędnym celem jest dobro osób i rodzin a zwłaszcza pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać przy wykorzystaniu własnych uprawnień, zasobów i możliwości. W MOPS nie prowadzono odrębnych analiz dotyczących identyfikowania i monitorowania osób starszych, które z powodu wieku, choroby i innych przyczyn wymagają pomocy w funkcjonowaniu w swoim miejscu zamieszkania. MOPS nie posiada również udokumentowania współpracy z lokalnymi podmiotami leczniczymi w zakresie identyfikowania osób starszych potrzebujących pomocy w codziennej egzystencji.

(dowód: akta kontroli str. 19-33, 439-456)

Dyrektor MOPS podała w wyjaśnieniach, że Ośrodek pozyskuje wiedzę o potrzebach osób starszych, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy w funkcjonowaniu w swoim środowisku zamieszkania z różnych źródeł, tj. od samych zgłaszających się o pomoc, z informacji wpływających do Ośrodka od sąsiadów, rodziny, szpitala, policji, straży miejskiej, pielęgniarek środowiskowych lub od osób obcych.

(dowód: akta kontroli str. 28)

1.7. W poszczególnych latach okresu 2015-2017 (do 30 czerwca) osoby starsze korzystały z następujących form wsparcia:

- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, odpowiednio: 541, 551 i 500 osób;
- dziennego domu pomocy, odpowiednio: 118, 125 i 115 osób;
- domu pomocy społecznej, odpowiednio: 232, 239 i 229 osób;
- mieszkania chronionego, odpowiednio: 10, 10 i 13 osób;
- innych, w tym: zasiłki stałe odpowiednio: 786, 821, 794, zasiłki okresowe odpowiednio: 1953, 1759, 1158, zasiłki celowe i w naturze odpowiednio: 2935, 2682 i 1997 osób.

(akta kontroli, str. 93)

Do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w zakresie wykonywania zadań własnych gminy dotyczących pomocy społecznej upoważnionych było czterech pracowników MOPS (Dyrektor, Kierownik Działu Pomocy Społecznej, kierownik Sekcji Realizacji Świadczeń i Specjalista Pracy

⁹ W pudełku umieszczonym w lodówce, znajdują się dane osoby starszej, telefon kontaktowy do rodziny, opisany stan zdrowia i leki brane przez osobę starszą. Dane te mogą być potrzebne w momencie udzielania pierwszej pomocy przez służby medyczne.

¹⁰ W biuletynie tym zamieszczane były informacje dotyczące pracy Rady Seniorów, aktywnego wypoczynku seniorów oraz pomocy w przypadku choroby.

Socjalnej. Wszystkie upoważnienia zostały wydane przez Prezydenta Miasta Kalisza.

(akta kontroli, str. 48-52)

W okresie objętym kontrolą NIK, MOPS wydał odpowiednio: po 8 decyzji odmawiających przyznania pomocy w formie usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania w roku 2015 i w roku 2016 oraz 5 decyzji odmawiających w I półroczu 2017 r., przyznania pomocy w formie usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania. Przyczyną odmowy wskazaną w decyzji był brak współdziałania osoby wymagającej opieki z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej w 16 przypadkach, w jednym przypadku ustalono, że podopieczna nie wymaga opieki osób innych oraz w jednym przypadku odmówiono opieki ze względu na nadużywanie alkoholu i brak współdziałania w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji. Żadna z tych osób nie złożyła w MOPS skargi na jakość świadczonych jej usług opiekuńczych.

(akta kontroli, str. 673-674)

Z pomocy w formie świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Zrezygnowało odpowiednio: 57 osób w roku 2015, 36 osób w roku 2016 oraz 16 osób w I półroczu 2017 r.

(akta kontroli, str. 675-678)

W oświadczeniach złożonych przez pięć losowo wybranych osób¹¹: dwie wskazały przyczynę rezygnacji, natomiast trzy nie wskazały przyczyny rezygnacji ze świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Żadna z tych osób nie złożyła w MOPS skargi na jakość świadczonych jej usług opiekuńczych. Jako przyczynę rezygnacji jedna osoba podała, że stan jej zdrowia się polepszył a druga podała, że usługi dla niej będzie świadczyła teraz kuzynka.

(dowód: akta kontroli str. 1288-1293)

Osoby starsze w latach 2015, 2016 i 2017 (do 30 czerwca) korzystały z następujących form pomocy:

- a) z poradnictwa prawnego, skorzystało odpowiednio: 29, 39 i 51 osób;
- b) z poradnictwa psychologicznego, skorzystało odpowiednio: 25, 28 i 26 osób;
- c) z poradnictwa socjalnego, skorzystało odpowiednio: 309, 323 i 285 osób.

(akta kontroli, str. 93-101)

W grupach wsparcia z programu „Aktywny Senior¹²” Skorzystało 21 osób w 2015 r., 28 osób w roku 2016 i 32 osoby w I półroczu 2017 r.

(akta kontroli, str. 98)

1.8. Przeciętne roczne wydatki budżetowe, w latach objętych kontrolą NIK, przypadające na jedną osobę starszą z tytułu:

- a) świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania wyniosły odpowiednio: 5.016 zł, 5.510 zł i 3.153 zł;
- b) pobytu w DPS wyniosły odpowiednio: 19.875 zł, 19.974 zł i 11.739 zł;
- c) pobyt w dziennym domu pomocy odpowiednio: 6.635 zł, 6.514 zł i 3.277 zł;
- d) utrzymania mieszkań chronionych wyniosły odpowiednio: 12.592 zł, 16.303 zł i 5299 zł.

(dowód: akta kontroli str. 95-96)

Z odpłatności za świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania zwolnionych zostało w latach 2015-2017 (do 30 czerwca) odpowiednio: 49, 46 i 41 osób starszych, w tym z powodu:

- ukończenia setnego roku życia zwolnionych zostało trzy osoby,

¹¹ Wylosowano z osób którym przyznana była pomoc w zakresie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania a następnie zrezygnowała z usług Decyzje z dnia: 20.02.2015r., 17.05.2016 r., 2.11.2016 r., 3.04.2017r., 13.06.2017 r.,

¹² W ramach działania Klubu Integracji Społecznej organizowano zajęcia aktywacyjne (gotowanie, malowanie), spotkania integracyjne, wspólne wyjścia do kina, teatru czy muzeum.

- uzyskiwania dochodu przez starszą osobę samotnie gospodarującą w wysokości nieprzekraczającej kwoty kryterium dochodowego określonego w uchwale Rady Miasta Kalisza – 73 osoby ogółem;
- uzyskiwania dochodu na osobę w rodzinie w wysokości nieprzekraczającej kwoty kryterium dochodowego określonego w uchwale Rady Miasta Kalisza – jedna osoba
- niepełnosprawność – 20 osób.

(dowód: akta kontroli str. 99)

Usługi opiekuńcze były świadczone przez firmy zewnętrzne, którym Miasto Kalisz zlecało ich realizację, jak również sfinansowało je na kwotę 2.714,04 tys. zł (w 2015 r.), 3036,27 tys. zł (w 2016 r.) i 1.576,49 tys. zł (w I półroczu 2017 r.). Środki na wydatki z tytułu świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania były planowane i realizowane przez Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta w Kalisza. MOPS nie zgłaszał odrębnie potrzeb w zakresie świadczenia usług opiekuńczych osobom starszym w miejscu zamieszkania.

Zrealizowane ogółem wydatki budżetowe w dziale 852 Pomoc społeczna rozdziale 85228 Usługi opiekuńcze w 2015 r. wyniosły 2.964,13 tys. zł, w 2016 r. – 3.338,74 tys. zł i w 2017 r. (do 30 czerwca) – 1.703,88 tys. zł.

(akta kontroli, str. 95-96)

Dwie organizacje pozarządowe świadczące usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania zgłosiły potrzebę zabezpieczenia środków finansowych na koniec roku 2016 w celu zapewnienia ciągłości usług. Do MOPS w dniu 27.09.2016 r. Polski Czerwony Krzyż Wielkopolski Oddział Okręgowy Oddział rejonowy w Kaliszu (dalej: PCK) i w dniu 6.10.2016 r. Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Kaliszu (dalej: PKPS) przekazały pisma informujące o wielkości brakujących środków finansowych do końca roku 2016. Powyższe pisma zostały następnie przekazane do Urzędu Miasta w Kaliszu.

(akta kontroli, str. 1055-1058)

Dyrektor MOPS wyjaśniła, że powodem zwiększenia środków i przeprowadzenia dodatkowego konkursu na usługi opiekuńcze dla osób wymagających pomocy innych osób było zwiększenie się liczby osób ubiegających się o tę formę pomocy, jak również z powodu znaczącego się pogorszenia się stanu zdrowia osób już objętych usługami opiekuńczymi, co wymagało przyznania większej liczby godzin opiekuńczych tym podopiecznym. Wzrost ten był trudny do przewidzenia na etapie przygotowania konkursu w czwartym kwartale 2015 r. Przeprowadzenie dodatkowego konkursu ofert pozwoliło zabezpieczyć ciągłość zadania.

(akta kontroli, str. 41-47)

1.9. Uchwałą nr XXV/300/2016 Rady Miejskiej w Kaliszu w dniu 21 czerwca 2016 r. została powołana Rada Seniorów, której nadano statut. W uzasadnieniu do uchwały podano, że w Kaliszu systematycznie wzrasta liczba mieszkańców powyżej 60 roku życia. Biorąc pod uwagę ww. zmiany demograficzne konieczne stało się zintensyfikowanie działań poprawiających komunikację pomiędzy samorządem a lokalnymi środowiskami seniorów, zapewniających reprezentację ich interesów. Rada, jako organ o charakterze doradczym, inicjatywnym i konsultacyjnym, wspierać będzie aktywność osób starszych, służącą integracji międzypokoleniowej i wspieraniu środowiska osób starszych.

(dowód: akta kontroli str. 84-92)

Przewodnicząca Rady Seniorów Miasta Kalisza w przedłożonych do NIK informacji¹³ podała, że pierwsze miesiące działania to nawiązanie kontaktu z organizacjami senioralnymi i zapoznanie się z działaniami Urzędu Miasta i jednostek pomocniczych realizujących zadania na rzecz osób starszych. Na spotkaniu członków Rady Seniorów w dniu 23 października 2016 r. podjęto dyskusję na temat

¹³ Uzyskanej w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli.

poprawy jakości usług opiekuńczych. Wnioski w przedmiotowej dyskusji to przede wszystkim opracowanie ustawowego taryfikatora za wykonywane usługi i dofinansowanie usług z budżetu państwa. Według Rady Seniorów wykonywanie pracy opiekuńczej w domu danego podopiecznego konieczne jest nadanie społecznie wyższej rangi. Na przestrzeni roku działalności Rada Seniorów nie odebrała sygnałów o konieczności interwencji w tym obszarze działania.

(dowód: akta kontroli str.16-18)

1.10. W sprawie informowania osób starszych o możliwości uzyskania pomocy w formie usług opiekuńczych Dyrektor MOPS podała, że osoby starsze, które chcą pozyskać informacje o różnych formach pomocy, mogą zgłosić się do tutejszego Ośrodka osobiście, telefonicznie lub pisemnie. Pracownicy socjalni zatrudnieni w tutejszym Ośrodku udzielają szczegółowych informacji oraz porad na miejscu i w terenie na temat pomocy jaką można uzyskać w MOPS. Na stronie internetowej MOPS w zakładkach jak uzyskać pomoc oraz świadczenia, można pobrać kartę świadczenia zawierającą wszystkie potrzebne informacje na temat uzyskania konkretnej formy pomocy. Osoby starsze mogą uzyskać także informacje o formach pomocy z częstych wywiadów w mediach lokalnych. Wydany został również informator dla seniorów, jest on pomocny w znalezieniu instytucji, które zajmują się zdrowiem i poprawą codziennego życia osób w podeszłym wieku oraz osób chorych. Informacje o pomocy dla osób starszych znajdują się również w kaliskim biuletynie dla seniorów „Super Senior”, zawierającym wiadomości dotyczące m.in. Domu Pomocy Społecznej czy działań Rady Seniorów.

(dowód: akta kontroli str. 1305)

1.11 Z zapisów w książce kontroli MOPS za lata 2015-2017 (do 30 czerwca) wynika, że Wydział Kontroli Urzędu Miasta w Kaliszu przeprowadził po dwie kontrole w roku 2015 i 2016, a w roku 2017 jedną. Kontrole te nie dotyczyły zapewnienia usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania dla osób wymagających pomocy ze strony innych osób.

(akta kontroli, str. 429-431)

W rejestrze skarg i wniosków MOPS od 2015 r. zostało zarejestrowanych ogółem osiem skarg (trzy w roku 2015 i 5 w roku 2017). Żadna z tych skarg nie dotyczyła obszaru działań objętych kontrolą NIK.

(akta kontroli, str. 432-438)

Z informacji uzyskanej od Prezydenta Miasta Kalisza w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁴ wynika, że do Urzędu nie wpływały skargi na poziom, zakres i sposób wykonywania usług opiekuńczych.

(dowód: akta kontroli str. 34-40)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

2. Określanie zakresu usług opiekuńczych świadczonych osobom starszym w miejscu zamieszkania oraz wykonywania usług zgodnie z przyjętym zakresem

Opis stanu
faktycznego

2.1. MOPS nie opracował norm dla świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób starszych.

Prezydent Miasta Kalisza poinformował, że Miasto Kalisz nie opracowało i nie wprowadziło do stosowania standardów usług opiekuńczych świadczonych

¹⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 524

w miejscu zamieszkania. Należy podkreślić, że opracowanie takich standardów nie jest dotychczas przewidzianym w żadnym akcie prawnym.

(dowód: akta kontroli str. 34-40)

Dyrektor MOPS podała, że aktualne uwarunkowania prawne pozwalają na zapewnienie pomocy osobom potrzebującym. Nie ma potrzeby tworzenia specjalnej odrębnej procedury. Ponadto w ogłaszanym przez Prezydenta Miasta Kalisza konkursie na usługi opiekuńcze były zawarte wytyczne dla oferenta zawierające szczegółowy zakres czynności wykonywanych przy realizacji pomocy w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych: czynności przy opiece higienicznej, czynności obejmujące zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz czynności wchodzące w zakres zapewnienia kontaktów z otoczeniem. Każdy przypadek jest indywidualnie rozpatrywany, zarówno pod względem stanu zdrowia, posiadanej rodziny i możliwości zorganizowania przez nią opieki nad najbliższym członkiem rodziny, pod względem warunków mieszkaniowych oraz innych warunków, mających wpływ na funkcjonowanie konkretnej osoby.

(dowód: akta kontroli str. 32-33)

2.2. Rada Miasta Kalisza przyjęła Program Współpracy Miasta Kalisza z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego¹⁵ na 2015 r., 2016 r. i 2017 r. Uchwałą nr XVI/186/2015 z dnia 20 listopada 2015 r. przyjęła ona Wieloletni Program Współpracy Miasta Kalisza z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na lata 2016-2020. W Programach ustalono, m.in. cel programu i zasady współpracy, zakres zadań których realizacja ma być zlecona organizacjom, formy współpracy, wysokość środków przeznaczonych na ich realizację, sposób tworzenia i realizacji programu, informacje o trybie powoływania i działania komisji konkursowej, która będzie dokonywać oceny napływających wniosków.

(dowód: akta kontroli str.181-238)

2.3. W latach 2012-2015 usługi opiekuńcze dla osób wymagających pomocy ze strony innych osób w miejscu zamieszkania świadczyły dwie organizacje pozarządowe. Na podstawie otwartego konkursu, ogłoszonego Zarządzeniem nr 591/2012 z dnia 3.12.2012 r. Prezydenta Miasta Kalisza, zostały wybrane dwie organizacje spełniające wymogi otwartego konkursu: Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy w Kaliszu (dalej: PKPS) oraz Polski Czerwony Krzyż Zarząd Okręgowy w Poznaniu (dalej: PCK).

Podmioty te w swoich ofertach zobowiązały się do świadczenia usług opiekuńczych wymienionych w wytycznych stanowiących załącznik nr 1 do ogłoszenia o konkursie. Szczegółowy wykaz czynności wchodzących w zakres usług opiekuńczych obejmował:

1. Zaspokojenie codziennych potrzeb życiowych, a w szczególności: utrzymywanie czystości w pomieszczeniach osoby wymagającej opieki, dokonywanie zakupów w pobliżu miejsca zamieszkania, przygotowanie posiłku, w tym również przynoszenie gotowych posiłków, przygotowanie produktów lub posiłków na część dnia, w której podopieczny zostaje sam (podwieczorek, kolacja) oraz właściwe ich przechowywanie, w przypadku ograniczonej sprawności podopiecznego podawanie posiłków i napojów, pomoc przy praniu bielizny osobistej i pościelowej, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, regulowanie rachunków i opłat podopiecznego, przynoszenie opału i palenie w piecach w sezonie zimowym.
2. Utrzymanie higieny, a w szczególności: mycie i kąpiel podopiecznego, obcinanie paznokci, zmiana bielizny osobistej i pościelowej, układanie chorego do łóżka,

¹⁵ Uchwała z dnia 30 października 2014 r. nr LIII/687/2014 na rok 2015, uchwała z dnia 20 listopada 2015 nr XVII/187/2015 na rok 2016, uchwała z dnia 27 października 2016r. nr XXIX/354/2016 na rok 2017.

- pościelenie łóżka, pomoc przy załatwianiu potrzeb fizjologicznych, zapobieganie powstawaniu odleżyn i oparzeń, w razie potrzeby zabezpieczenie w pampersy.
3. Pielęgnację zleconą przez lekarza.
 4. Utrzymanie kontaktu z otoczeniem, a w szczególności: w przypadku osób mieszkających samotnie, utrzymanie kontaktów z rodziną, sąsiadami, znajomymi, wychodzenie z podopiecznym na spacer, utrzymanie stałego kontaktu z lekarzem.

Podmioty, którym zlecone zostało świadczenie usług opiekuńczych w domu podopiecznego, zaoferowały wykonywanie tych usług nieprzerwanie we wszystkie dni roku (wszystkie dni tygodnia, w tym w soboty, niedziele i święta) lub według wytycznych, w zależności od potrzeb klienta, w godzinach ustalonych wspólnie z klientem lub jego opiekunami prawnymi. W przypadkach zgłoszenia potrzeby natychmiastowego objęcia usługami podmioty zobowiązały się do objęcia usługami opiekuńczymi zgłoszonych podopiecznych opieką w ciągu 24 godzin.

(dowód: akta kontroli str. 1233-1239)

Zarządzeniem nr 568/2015 z dnia 25 listopada 2015 r. Prezydenta Miasta Kalisza został ogłoszony otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych w zakresie przeciwdziałaniu uzależnieniom i patologiom społecznym, aktywizacji psychicznej i fizycznej oraz edukacji zdrowotnej osób w wieku emerytalnym, rehabilitacji osób niepełnosprawnych, promocji honorowego krwiodawstwa w społeczności lokalnej oraz pomocy społecznej w roku 2016 oraz w latach 2016-2017.

Załącznikiem nr 5 do tego zarządzenia było ogłoszenie o otwartym konkursie, którego treść zawierała wszystkie wymagane art.13 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego¹⁶ informacje. W załączniku tym Prezydent Miasta Kalisza zawarł zadania z zakresu usług opiekuńczych dla osób wymagających pomocy ze strony innych osób na terenie miasta Kalisza. Powyższy załącznik zawierał m.in.: warunki rozpatrzenia ofert o dotację, termin realizacji zadania, tryb i kryteria dokonania wyboru ofert, podstawowe kryteria oceny merytorycznej oraz wytyczne dla oferentów zadania.

W wytycznych dla oferentów zadania dotyczącego świadczenia usług opiekuńczych na terenie Miasta Kalisza w latach 2016-2017 zawarto w szczególności:

1. Rodzaj zadania;
2. Szczegółowy wykaz czynności wchodzących w zakres usług opiekuńczych w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, utrzymanie higieny, pielęgnację zleconą przez lekarza oraz utrzymanie kontaktów z otoczeniem (czynności szczegółowe jak w konkursie z 2012 r.);
3. Termin, zakres i warunki realizacji zadania;
4. Zasady dotyczące realizacji i zgłaszania usług u podopiecznych MOPS-u;
5. Sposób rozliczenia wykonanych usług;
6. Wymagania formalne, kryteria oceny ofert;

(dowód: akta kontroli str. 1137-1146)

W dniu 25 listopada 2015 r. ogłoszenie o otwartym konkursie na realizację zadania z zakresu pomocy społecznej w formie zapewnienia usług opiekuńczych dla osób wymagających pomocy ze strony innych osób zostało umieszczone na stronie internetowej www.kalisz.pl, na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej oraz tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Kaliszu.

(dowód: akta kontroli str. 1147-1151)

Zarządzeniem nr 613/2015 z dnia 15 grudnia 2015 r. Prezydent Miasta Kalisza powołał komisję konkursową opiniującą złożone oferty na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na rok 2016 i na lata 2016-2017.

(dowód: akta kontroli str. 1152-1154)

¹⁶ Dz. U. z 2016 r., poz. 1817, ze zm.

Zarządzeniem nr 666/2015 z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie zaciągnięcia zobowiązań na wydatki bieżące Prezydent Miasta Kalisza zobowiązał się do sfinansowania wydatków bieżących w łącznej kwocie 6.446.000 zł na realizację zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej w przedmiocie zapewnienia usług opiekuńczych dla osób wymagających pomocy ze strony innych osób na terenie Miasta Kalisza (3.190.000 zł w roku 2016 i 3.256.000 zł w roku 2017).

(dowód: akta kontroli str. 1155-1156)

Jak wynika z protokołu przebiegu oceny ofert z dnia 16 grudnia 2015 r. zostały złożone trzy oferty: PKPS, PCK oraz fundacja „Z Godnością”. Fundacja „Z Godnością” nie spełniła wymagań formalnych i zgodnie z regulaminem dotyczącym oceny formalnej i merytorycznej ofert realizacja zadań publicznych złożonych w następstwie ogłoszenia otwartych konkursów ofert¹⁷ nie była uwzględniona. Obie organizacje pozarządowe spełniały wymogi formalne i merytoryczne wskazanego regulaminu oraz ogłoszenia o otwartym konkursie. Komisja konkursowa powołana przez Prezydenta Miasta Kalisza powierzyła wykonanie zadanie dotyczące realizowania usług opiekuńczych obu tym organizacjom pozarządowym¹⁸.

Podmioty zewnętrzne zobowiązały się także do: prowadzenia dla każdej opiekunki zestawienia przepracowanych godzin w każdym miesiącu, w którym będzie zawarte imię i nazwisko opiekunki, imię i nazwisko podopiecznego, adres jego zamieszkania oraz ilość godzin z odpowiednią datą, przy której podopieczny sam lub ktoś z członków jego rodziny potwierdzi obecność i wykonaną pracę; kontroli na miejscu pracy opiekunek przez kierowników punktów opieki; sporządzania przez koordynatora po zakończonym miesiącu, na podstawie kart zawierających faktycznie przepracowane godziny, zbiorczego zestawienia godzin i naliczenia odpłatności zgodnie z decyzją MOPS, do dziesiątego dnia następnego miesiąca.

(dowód: akta kontroli str. 1157-1180)

W dniu 7 stycznia 2016 r. komunikat o wynikach otwartego konkursu został umieszczony na stronie internetowej, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Kalisz.

(dowód: akta kontroli str. 1181-1190)

W dniu 4 stycznia 2016 r. zostały podpisane dwie umowy nr 17/WSSM/16 z PCK oraz nr 18/WSSM/16 z PKPS. W obu umowach wskazano przedmiot umowy, termin realizacji, sposób wykonania zadania publicznego, wysokość dotacji w całkowitym koszcie zadania oraz potrzebną dokumentację finansowo-księgową i ewidencję księgową.

(dowód: akta kontroli str. 1191-1200, 1203-1212)

W dniu 14 grudnia 2016 zostały podpisane aneksy do ww. umów z dwoma podmiotami zewnętrznymi. Na podstawie tych aneksów została zmieniona stawka godzinowa jaka będzie obowiązywać w roku 2017 r. z 14,80 zł (zapisana w umowie) na 18,00 zł. W związku ze zmianą stawki w aneksach została zapisana również zmieniona ilość godzin świadczonych usług w wysokości 90.444 (zmieniona ze 110.000 godzin zapisanych w umowie na 2017 r.). W aneksie zapisano również kwotę maksymalnej dotacji na rok 2017 w wysokości 1.627.992,00 (w umowie kwota maksymalnej dotacji 1.628.000,00 zł).

(dowód: akta kontroli str. 1201-1202, 1213-1214)

Na podstawie złożonych pism PKPS i PCK w dniu 5 i 10 października 2016 r. (opisanych w części pierwszej wystąpienia), dotyczących braku środków finansowych do końca roku 2016 na usługi opiekuńcze dla osób wymagających

¹⁷ Zarządzenie Prezydenta Miasta Kalisza z dnia 26 marca 2015 r. Nr 112/2015 w sprawie regulaminu oceny formalnej i merytorycznej ofert realizacji zadań publicznych złożonych w następstwie ogłoszenia otwartych konkursów ofert.

¹⁸ Zarządzenie Nr 665/2015 z dnia 30 grudnia 2015 r. Prezydenta Miasta Kalisza w sprawie wyboru ofert oraz ustalenia wysokości dotacji dla podmiotów nie zaliczanych do sektora finansów publicznych w celu realizacji zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej

pomocy ze strony innych osób, zarządzeniem nr 622/2016 z dnia 3 listopada 2016 r. Prezydent Miasta Kalisza ustalił treść ogłoszenia dotyczącego dodatkowego otwartego konkursu ofert na realizację w 2016 roku zadania publicznego. W załączniku do niniejszego zarządzenia Prezydent Miasta Kalisza zawarł informacje o wysokości środków publicznych, jakie Miasto planuje przeznaczyć, tj. o planowanej kwocie dotacji, warunkach rozpatrzenia oferty o dotację, terminie realizacji zadania, trybie i kryteriach dokonywania wyboru ofert, podstawowych kryteriach oceny merytorycznej.

(dowód: akta kontroli str. 1055-1058)

Oceny ofert złożonych w konkursie dokonała komisja konkursowa, powołana zarządzeniem Prezydenta Miasta Kalisza¹⁹. Oceny ofert dokonał osobno każdy z członków tej komisji, sporządzając na tę okoliczność indywidualną kartę oceny oferty. Wyniki prac komisji wraz z propozycją przyznania dotacji ujęte w protokole komisji zaakceptował Prezydent Miasta Kalisza²⁰.

(dowód: akta kontroli str. 1067-1077)

Konkursów ofert oraz wyniki konkursu zostały ogłoszone w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Kaliszu. Natomiast konkurs ofert i wyniki konkursu nie zostały ogłoszone na stronie internetowej i tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Kaliszu. Zarówno konkurs ofert jak i wyniki konkursu zostały ogłoszone na stronie internetowej i na tablicy ogłoszeń MOPS.

(dowód: akta kontroli str. 1124-1136)

Z informacji uzyskanych od Wiceprezydenta Miasta Kalisza wynika, że publikacja ogłoszeń o otwartym konkursie ofert oraz wyników tego konkursu na realizację w 2016 roku zadania publicznego pn. zapewnienie usług opiekuńczych dla osób wymagających pomocy ze strony innych osób na terenie Miasta Kalisza (dodatkowy konkurs), zostało umieszczone omyłkowo na stronie internetowej i tablicy ogłoszeń MOPS.

(dowód: akta kontroli str. 160-172)

W umowach zawartych z podmiotami na świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania w latach 2015-2017 została określona wysokość dotacji na realizację zlecenia w okresie jej obowiązywania. W ofertach podmiotów, którym zlecono realizację usług opiekuńczych została zawarta kalkulacja kosztów realizacji zadania oraz podano źródło jego finansowania, opisano rodzaj czynności opiekuńczych, jakie podmioty realizują w ramach usług opiekuńczych, kwalifikacje i doświadczenie kadry realizującej zadanie, sposób prowadzonego nadzoru na realizacją usług przez opiekunki.

(dowód: akta kontroli str. 1081-1102)

Podmioty świadczące usługi opiekuńcze przedstawiały pracownikowi MOPS co miesiąc rozliczenie godzinowo-finansowe podopiecznych i zestawienie zleconych i wypracowanych godzin usług opiekuńczych. W składanych rozliczeniach zawierano dane dotyczące podopiecznych objętych pomocą, ilości godzin wynikających z decyzji MOPS, kwoty odpłatności za jedną godzinę usługi, ilości dni i godzin, w których usługi wykonano, kwoty do zapłaty i uwagi, w których wskazywano przyczynę nieświadczenia usług. Rozliczenia sprawdzał MOPS pod względem merytorycznym, tj. liczby wypracowanych godzin i zgodności kosztów usług z decyzją MOPS przyznającą pomoc. Zestawienia stanowiły podstawę do wypłacenia zaliczki dotacji. Na badanej próbie 30 osób starszych²¹, którym

¹⁹ Zarządzenie Nr 667/2016 z dnia 28 listopada 2016 r. Prezydenta Miasta Kalisza

²⁰ Zarządzenie Nr 688/2016 z dnia 30 listopada 2016 r. Prezydenta Miasta Kalisza

²¹ Z osób, którym świadczone były usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania w latach 2015-2017(I półrocze) wylosowano po 10 osób w każdym roku, którym przyznano pomoc w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania w 2015 r., w 2016 r. i w I półroczu 2017 r., w tym 10 osób, które nieterminowo regulowały należności z tytułu odpłatności za świadczone usługi. Do osób tych NIK wysłała anonimowe ankiety, na które odpowiedziało 18 osób. Wyniki tych ankiet zostały opisane w pkt 3.3. wystąpienia pokontrolnego.

MOPS przyznał pomoc w zakresie świadczenia usług opiekuńczych ustalono, że podmioty świadczące te usługi w złożonych rozliczeniach z wykonanych usług przyjęły liczbę godzin przyznaną usług opiekuńczych i stawkę odpłatności za jedną godzinę zgodną z ustaloną w decyzjach MOPS przyznających tę formę pomocy.

(dowód: akta kontroli str. 1294-1304)

Podmioty świadczące usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania (w latach 2015-2017) rozliczyły się terminowo z przyznanej im dotacji na realizację zadania. Podmioty te złożyły w Urzędzie Miasta Kalisza sprawozdania końcowe z wykonania zadania, a niewykorzystane środki z dotacji zwróciły.

(dowód: akta kontroli str. 1103-1123)

Z informacji przesłanej przez PCK²² wynika, że:

- w punkcie opieki PCK w Kaliszu zatrudnionych było 95 osób – opiekunek świadczących usługi opiekuńcze u osób wymagających pomocy drugiej osoby;
- opiekunki posiadały ukończone kursy i szkolenia m.in. z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, kursy opiekunów osób starszych, trzy osoby posiadają wykształcenie w zawodzie opiekun medyczny. Większość opiekunek posiada długoletnie doświadczenie w zawodzie opiekunka domowa.
- koordynatorzy usług opiekuńczych prowadzili monitoring usług opiekuńczych poprzez odwiedziny podopiecznych w środowiskach domowych raz na kwartał i w miarę potrzeb oraz częste kontakty telefoniczne z podopiecznymi, ich rodzinami i z opiekunkami a także z lekarzami rodzinnymi i pielęgniarkami.
- PCK świadczył również usługi opiekuńcze na terenie gminy Żelazków.

(dowód: akta kontroli str. 11-13)

Z informacji przesłanej przez PKPS²³ wynika, że:

- na terenie Miasta Kalisza w PKPS zatrudnionych było 72 osoby, świadczące usługi opiekuńcze u osób wymagających pomocy drugiej osoby;
- opiekunki posiadały ukończony kurs opiekunów osób starszych i niepełnosprawnych, trzy osoby posiadały wykształcenie medyczne, pięć osób posiadało wykształcenie opiekun medyczny, dwie osoby posiadały wykształcenie opiekunek środowiskowych i jedna opiekunki DPS. Ponadto wszystkie osoby posiadały minimum trzyletni staż pracy jako opiekunki;
- kontrola i weryfikacja czasu pracy odbywała się po zakończeniu każdego miesiąca na podstawie prowadzonych kontrolek czasu pracy przez opiekunki dla każdego podopiecznego. Wykonaną usługę przez opiekunkę podopieczny codziennie potwierdzał własnoręcznym podpisem. Jakość wykonanych usług przez opiekunki, sprawdzana była wyrywkowo, bezpośrednio w domu podopiecznego.
- PKPS świadczył również usługi opiekuńcze na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów.

(dowód: akta kontroli str. 14-15)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że określenie własnych standardów/norm/wytocznych w odniesieniu do realizacji usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania miałoby pozytywny wpływ na wykonywanie tych usług przez opiekunów. Świadczący usługi mieliby punkt odniesienia w postaci precyzyjnych wskazówek odnoszących się do sposobu i częstotliwości wykonania poszczególnych czynności u każdej osoby starszej. Seniorowi natomiast pozwoliłyby wymagać i oczekiwać od opiekuna wykonania konkretnych prac.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

²² Uzyskanej w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r o Najwyższej Izbie Kontroli

²³ Uzyskanej w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r o Najwyższej Izbie Kontroli

3. Skuteczność nadzoru nad realizacją i jakością usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania

3.1. Z informacji uzyskanych od Prezydenta Miasta Kalisza wynika, że Urząd bezpośrednio nie przeprowadzał kontroli i nie nadzorował podmiotów wykonujących realizację zadań zleconych z zakresu pomocy społecznej dla osób wymagających pomocy ze strony innych osób na terenie miasta Kalisza. Nadzór i kontrole organizacji pozarządowych wykonuje MOPS w Kaliszu.

(dowód: akta kontroli str.34-40)

Dyrektor MOPS wyjaśniła, że nadzór i kontrole nad realizacją i jakością usług opiekuńczych był sprawowany przez pracowników socjalnych MOPS, którzy dokonywali kontroli poprzez odwiedziny u podopiecznych w ramach aktualizacji wywiadu środowiskowego, jak również odwiedzali podopiecznych podczas pobytu w terenie w pobliżu ich miejsca zamieszkania w celu dopytania się, jak świadczone są usługi opiekuńcze przez realizatora usług. Podczas aktualizacji wywiadu środowiskowego każdorazowo podopieczni byli pytani, czy są zadowoleni ze świadczonych usług opiekuńczych, co potwierdzali własnoręcznym podpisem na wywiadzie. W trakcie realizacji zadania były przeprowadzane kontrole u zleceniobiorców usług oraz w miejscu zamieszkania podopiecznych podczas godzin pracy opiekunek. Kontrole te dotyczyły w szczególności: stopnia realizacji zadania, efektywności, rzetelności i jakości realizacji zadania, prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania oraz prowadzenia dokumentacji związanej z realizacją zadania. W organizacji świadczącej usługi opiekuńcze dla każdego podopiecznego założona jestteczka, w której znajdują się decyzja administracyjna dotycząca przyznanych usług opiekuńczych i miesięczne zestawienia przepracowanych godzin opieki u podopiecznego. Pracownik MOPS co miesiąc dokonuje rozliczenia wykonanych godzin usług opiekuńczych na podstawie zestawienia przepracowanych godzin opieki, dotyczących danej osoby (na którym widnieje data, liczba godzin i podpis podopiecznego lub członka rodziny) i sprawdza, czy ilość godzin jest zgodna z wydaną decyzją administracyjną. Kontrole w terenie były przeprowadzane u losowo wybranych podopiecznych. Kontrole te przeprowadzili upoważnieni przez Dyrektora pracownicy MOPS.

(dowód: akta kontroli str. 663-672)

W latach objętych kontrolą NIK, MOPS przeprowadził sześć kontroli²⁴. W protokołach kontroli zapisano, że przedmiotem tych kontroli było: realizowanie wymiaru i zakresu usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania zgodnie z decyzjami przyznającymi usługi opiekuńcze. Łącznie kontrole objęły 71 osób wymagających pomocy innych osób. W wyniku tych kontroli stwierdzono trzy uchybienia dotyczące:

- w dwóch przypadkach u osób, które miały w zakresie swoich czynności regulowanie rachunków i opłat, brakowało pisemnego potwierdzenia przyjęcia gotówki przez opiekunkę, co jest niezgodne z wytycznymi dla oferenta, stanowiącymi integralną część zawartej umowy, jednak rozliczenia z przekazanej przez podopieczną gotówki (wg. oświadczenia podopiecznych złożonych podczas kontroli) są skrupulatne, a na dowód wydanej gotówki opieki przedstawiają każdorazowo rachunki lub paragony;
- w jednym przypadku karta kontrolna nie była podpisywana na bieżąco. Uchybienie zostało niezwłocznie usunięte.

Wszystkie osoby wymagające pomocy ze strony innych osób w miejscu zamieszkania były zadowolone ze świadczonych usług.

(dowód: akta kontroli str. 117-142)

²⁴ Trzy kontrole przeprowadzone PCK w dniach 12.11.2015 r., 13.11.2015 r., 25.11.2016 r. oraz trzy kontrole przeprowadzone w PKPS w dniach 12.11.2015 r., 23.11.2015r., 25.11.2016 r.

3.2. Na badanej przez NIK próbie, dokumentacji 30 osób starszych, którym przyznana została pomoc w zakresie świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania ustalono, że:

- pomoc tym osobom w każdym przypadku została udzielona na ich wniosek;
- w każdej z badanych spraw przed przyznaniem pomocy został przeprowadzony rodzinny wywiad środowiskowy; wywiady zostały przeprowadzone w tym samym dniu co wpłynął wniosek o pomoc lub po upływie od dwóch do 11 dni od wpływu wniosku
- w aktach wszystkich badanych spraw zostały zgromadzone dokumenty istotne z punktu widzenia określenia zasadności przyznania usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania (tj. zaświadczenia lekarskie stwierdzające, że osoba wymaga stałej pomocy innych osób, orzeczenia wydane bezterminowo o znacznym stopniu niepełnosprawności lub o całkowitej niezdolności do samodzielnej egzystencji, oświadczenia majątkowego);
- sytuacja osobista, rodzinna (w tym osoby zobowiązanej do alimentacji), dochodowa i majątkowa każdej z badanych osób została rozpoznana i opisana w kwestionariuszu rodzinnego wywiadu środowiskowego przez pracowników socjalnych MOPS;
- dla każdej kontrolowanej osoby pracownik socjalny przygotował propozycję planu pomocy, w którym zawarł wymiar godzin i okres świadczenia usług opiekuńczych, zakres usług, wysokość odpłatności za jedną godzinę usług i formy pracy socjalnej ; w przypadku propozycji świadczenia usług w dni wolne i święta w planie pomocy podano, że usługi będą świadczone w dni robocze i wolne od pracy;
- 18 postępowań dotyczyło osób dla których ustalono dane osób zobowiązanych do alimentacji, rodzinny wywiad środowiskowy u osób zobowiązanych do alimentacji został przeprowadzony w 10 dokumentacjach, w trzech postępowaniach ustalono że osoby posiadające obowiązek alimentacyjny zamieszkiwały za granicą, w jednym przypadku wysłano pismo z prośbą o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego oraz w czterech przypadkach nie przeprowadzono wywiadu z osobami posiadającymi obowiązek alimentacyjny;
- pracownicy socjalni dokonywali analizy sytuacji rodziny w trakcie przeprowadzania wywiadu środowiskowego lub jego aktualizacji w związku z ubieganiem się o pomoc w formie usług opiekuńczych po raz kolejny (po upływie od miesiąca do sześciu miesięcy od daty przeprowadzenia ostatniego wywiadu);
- każde z postępowań zakończyło się wydaniem decyzji przyznającej pomoc w formie świadczenia usług opiekuńczych w wymiarze godzin i okresie zbieżnym z wnioskowanym przez osobę zainteresowaną; decyzje zostały wydane przez osoby posiadające upoważnienie do ich wydawania, wszystkie decyzje zostały wydane do 22 dni od daty złożenia wniosku o przyznanie usług opiekuńczych;
- decyzje przyznające pomoc w zakresie świadczenia usług opiekuńczych zawierały elementy, o których mowa w przepisach art. 107 § 1 i 3 KPA oraz pouczenie, o którym mowa w przepisach art. 109 ustawy o pomocy społecznej; w nagłówku decyzji oznaczonym organem wydającym decyzję, którym był Prezydent Miasta Kalisza,
- w siedmiu z badanych spraw wystąpiła zmiana dochodu osoby korzystającej z usług opiekuńczych, w uzasadnieniu decyzji zapisano że zgodnie z art.106 ust 5 ustawy o pomocy społecznej decyzję administracyjną zmienia się lub uchyla na niekorzyść strony w przypadku zmiany przepisów prawa, zmiana sytuacji dochodowej lub osobistej strony. Zmiana decyzji administracyjnej na korzyść strony nie wymaga jej zgody;
- dla żadnej z kontrolowanych osób nie został opracowany indywidualny zakres usług opiekuńczych, poza opisanym wyżej planem pomocy sporządzanym przez pracownika socjalnego;

- 22 osoby objęte kontrolą uregulowało należności z tytułu odpłatności za usługi opiekuńcze z opóźnieniem, które maksymalnie wyniosło 283 dni, wobec tych osób MOPS wysłał 33 upomnienia oraz wystawił jeden tytuł wykonawczy; zaległe należności w wyniku podjętych działań windykacyjnych MOPS wyegzekwował;
- w każdej z badanych spraw przypisana przez MOPS należność z tytułu odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze była zgodna z należnością naliczoną w rozliczeniach finansowych, weryfikowana co miesiąc przez MOPS w podmiocie realizującym usługi;
- we wszystkich wydanych decyzjach zapisano okres świadczenia usług (np. usługi opiekuńcze od 1 maja 2017 do 31 grudnia 2017 r.), liczbę godzin (np. po 2 godz. dziennie w dni robocze i po 1 godz. dziennie w dni wolne od pracy), odpłatność za godzinę (np. odpłatność za godzinę usług opiekuńczych w wysokości 2,70 zł; pełny koszt jednej godziny usługi wynosi 18,00 zł.) oraz zakres szczegółowych wykonywanych usług (np. dokonywanie zakupów w pobliżu miejsca zamieszkania, utrzymanie czystości w pomieszczeniach osoby wymagającej opieki, pomoc przy myciu i kąpieli podopiecznego, utrzymanie stałego kontaktu z lekarzem, realizacja recept, pomoc przy praniu bielizny osobistej i pościelowej, przygotowanie produktów lub posiłków w tym na część dnia, w której podopieczny zostaje sam). Nie określono natomiast szczegółowo częstotliwości poszczególnych usług.

(dowód: akta kontroli str. 462-662, 988-993)

W wyjaśnieniach Dyrektor MOPS podała, że w decyzjach administracyjnych przyznających usługi opiekuńcze jest zawarty między innymi, oprócz zakresów czynności, które mają być wykonywane, okres na jaki przyznana jest pomoc oraz częstotliwość przyznanej pomocy np.: 2 godziny dziennie w dni robocze, trzy razy w tygodniu po 2 godz. w dni robocze itp. Terminy wykonywanych usług i ich częstotliwość jest zaznaczana w miesięcznym zestawieniu przepracowanych godzin (będących w dyspozycji organizatora usług), które jest sporządzane dla każdego podopiecznego. Zestawienie to zawiera datę świadczonej usługi, liczbę godzin i podpis chorego lub członka rodziny. Termin i częstotliwość wykonywanych usług opiekuńczych są weryfikowane co miesiąc przez pracownika socjalnego MOPS, który w siedzibie organizacji sprawdza miesięczne zestawienia przepracowanych godzin u każdego podopiecznego.

(dowód: akta kontroli str. 663-669)

3.3. Na podstawie ww. wyników badań ankietowych NIK ustalono m.in., że:

- jedenaście osób jest bardzo zadowolonych z pomocy jaka jest wobec nich świadczona, cztery - są zadowolone, trzy - czasami są, a czasami nie;
- opiekunki regularnie wykonywały następujące czynności: jedenastu osobom pomagały przy myciu, czterem osobom pomagały przy załatwianiu potrzeb fizjologicznych, dwóm osobom pomagały przy zaprowadzeniu do toalety, ośmiu osobom pomagały przy obcinaniu paznokci, dziewięciu osobom pomagały przy słaniu łóżka, 15 osobom robiły zakupy podstawowych artykułów żywnościowych, sześciu osobom robiły zakupy artykułów przemysłowych, odzieży, itp., 13 osobom realizowały recepty, siedmiu osobom przygotowywały i podawały śniadania, dziewięciu osobom przygotowywały i podawały obiady, czterem osobom przygotowywały i podawały kolację, siedmiu osobom zmywały naczynia kuchenne i stołowe, 13 osobom sprzątały mieszkanie, odkurzały, wycierały kurze, myły podłogi, 12 osobom sprzątały łazienkę, jednej osobie nosiły rzeczy do prania, 12 osobom załatwiały pomoc lekarską, 11 osobom opłacały świadczenia, siedmiu osobom pomagały w załatwianiu spraw urzędowych oraz ośmiu osobom pomagały w pośredniczeniu w kontaktach z MOPS.
- jedna osoba nie wiedziała jakie usługi jej się należą zgodnie z decyzją, 14 osób odpowiedziało, że należy im się pomoc w kontaktach z lekarzem, zakupy, zmiana

bielizny pościelowej, 13 osób odpowiedziało, że należy im się pomoc w porządkach, przygotowaniu posiłku, trzy osoby nie odpowiedziały na to pytanie; - 14 osób odpowiedziało, że nie odczuwa żadnych sytuacji kłopotliwych i trudności przy otrzymanej pomocy; jedna osoba zwróciła uwagę na ograniczanie czasu przeznaczonego na wykonanie potrzebnych czynności przez opiekunki, trzy osoby zwróciły uwagę na częstą zmianę opiekunów świadczących usługi, trzy osoby zwróciły uwagę na skrępowanie przy zgłaszaniu prośby o wykonanie jakiejś usługi i obawy o jej wykonanie, cztery osoby zwróciły uwagę na bardzo wyraźny, widoczny pośpiech przy wykonywaniu różnych czynności pomocowych, jedna osoba zwróciła uwagę na brak zainteresowania osoby świadczącej pomoc sprawami życiowymi podopiecznej, dwie osoby zwróciły uwagę na niestosowne uwagi, docinki czynione przez świadczących pomoc, a dotyczące zdrowia, warunków lokalowych i materialnych podopiecznej.

(akta kontroli, str.)

Ustalone
nieprawidłowości

W przedstawionej wyżej działalności kontrolowanej jednostki stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W czterech przypadkach (1/C.D., 2/E.P., 4/M.J., 22/M.W.) badanej dokumentacji, MOPS nie przeprowadził wywiadu środowiskowego u osób posiadających obowiązek alimentacyjny, wynikający z § 7 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego²⁵ u osób o których mowa w art. 103 ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 103 ustawy o pomocy społecznej kierownik ośrodka pomocy społecznej i kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie może, w drodze umowy, ustalić z małżonkiem, zstępnymi lub wstępnymi wysokość świadczonej przez nich pomocy na rzecz osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia.

(dowód: akta kontroli str. 462-474, 482-488, 601-607)

Z wyjaśnień Dyrektora MOPS wynika, że w związku z brakiem obowiązkowego terminu przeprowadzenia wywiadu środowiskowego z małżonkiem, wstępnym lub zstępnymi, w podanych przykładach nie były przeprowadzone wywiady u osób zobowiązanych. Pisma do alimentacji zostały wysłane w dniu 5.12.2017 r. w trzech przypadkach, natomiast w jednym przypadku ze względu na zgon podopiecznej wywiad nie był już wymagany.

(dowód: akta kontroli str. 670-672)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że pomimo prowadzenia aktualizacji wywiadów środowiskowych, w dokumentacji podopiecznych brakowało rodzinnych wywiadów środowiskowych u podopiecznych, u których usługi z zakresu opieki były świadczone w okresie dłuższym niż 5 lat. NIK dostrzegając, że nie ma prawnego obowiązku w tym zakresie, wskazuje jednak, iż przeprowadzenie takiego rodzinnego wywiadu środowiskowego chociażby co 5 lat wpłynęłoby pozytywnie na posiadaną wiedzę o trafności przyznanych i udzielanych świadczeń.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze. Stwierdzona nieprawidłowość pozostawała bez wpływu na zakres oraz standard świadczonych usług opiekuńczych.

Ocena częściowa

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁶ wnosi o objęcie większym nadzorem pracowników socjalnych, którzy wykorzystując dostępne źródła informacji wystąpią i uzyskają

²⁵ Dz. U. z 2017 r. poz. 1788

²⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 524 – dalej „ustawa o NIK”.

informację o osobach posiadających obowiązek alimentacyjny wobec osób, którym mają być świadczone usługi pielęgnacyjne.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia 13 grudnia 2017 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Piotr Kręt
specjalista kp.

Dyrektor
z up. Tomasz Nowiński
Wicedyrektor

.....

.....